

Racibórz, dn. 10 sierpnia 2020 r.

dr hab. Franciszek Nieć
PWSZ Racibórz

Recenzja pracy doktorskiej Pana mgr. Grzegorza Tomasiaka pod tytułem: Zastosowanie kodu dwu i trójwymiarowego w procesie pisania i czytania ikon inspirowanych Księgą Daniela sporządzona w związku z przewodem doktorskim w dziedzinie sztuki, w dyscyplinie sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki, wszczętym w Instytucie Sztuk Plastycznych Wydziału Sztuki i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Ocena dorobku twórczego i artystycznego mgr. Grzegorza Tomasiaka

Pan Grzegorz Tomasiak urodził się 06.03.1986 r. w Raciborzu. W roku 2008 zostaje absolwentem studiów stacjonarnych pierwszego stopnia w Instytucie Sztuki w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Raciborzu na kierunku Edukacja Artystyczna w zakresie sztuk plastycznych w zakresie wychowania plastycznego z grafiką użytkową z dodatkową specjalnością nauczycielską kształcenie wczesnoszkolne.

W 2010 kończy studia stacjonarne drugiego stopnia na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu. Kierunek: Edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych.

Studia uzupełnia od 2011 do 2018 studiami podyplomowymi:

- 2011 Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i Politechnika Krakowska. Wydział Architektury, Instytut Historii Architektury i Konserwacji Zabytków. Studia w zakresie Konserwacji, Kształtowania Architektury i Aranżacji Wnętrz Obiektów Sakralnych.
- 2017 Studia podyplomowe w zakresie zarządzanie i przywództwo w oświacie. Uniwersytet Jagielloński w Krakowie, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej.
- 2017/2018 Studia podyplomowe w zakresie menedżer kultury. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Wydział Ekonomii.

W parze z wykształceniem idą umiejętności obsługi programów komputerowych, Corel Draw, Pinnacle Studio, Adobe Acrobat, Adobe Bridge, Adobe Animate, Adobe Illustrator, Adobe

InDesign, Adobe Photoshop, Adobe Premiere Pro.

Umiejętności i wiedzę wyniesioną podczas studiowania przekłada na pracę zawodową.

Pracował jako referent w Kurii Diecezjalnej w Gliwicach. Jako plastyk grafik podjął pracę w Fundacji "Silesia Pro Europa" w Pocysterskim Zespole Klasztorno-Pałacowym w Rudach. Od 1 sierpnia 2020 r. pracuje w Fundacji „Stare Opactwo w Rudach” na stanowisku menedżer kultury.

Doświadczenie pedagogiczne zdobywa będąc wykładowcą w Wrocławskiej Wyższej Szkole Informatyki Stosowanej "Horyzont".

Jako aktywny twórca jest autorem wystaw indywidualnych na terenie okręgu, w którym mieszka. Wymienię tylko wybrane: Teatr Ziemi Rybnickiej, Starostwo Powiatowe - Racibórz, Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach, Galeria Sztuki „Złote Grabie” - Rydułtowy, Zamek Piastowski - Racibórz.

Wystawia również na terenie Polski i tak prace Grzegorza Tomasiaka prezentowane były między innymi w Galerii Sztuki Po Prawej Stronie Wisły-Warszawa, w Galerii M2 Mysłówice, w Galerii Muflon w Ustroniu, Galerii 36.6 - Cieszyn, Filharmonii Opolska - Opole, w Klubokawiarni Mleczarni - Wrocław, w Galerii „Da Vinci” - Jastrzębie Zdrój.

Dyplomant, już jako student raciborskiej Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, bierze również udział w licznych wystawach zbiorowych, między innymi w Rynku Głównym - Racibórz, Raciborskiej Rotundzie, Galerii „Epicentrum” w Jastrzębiu Zdroju.

Wystawy zbiorowe, w których Grzegorz Tomasiak uczestniczył można podzielić na:

-wystawy zbiorowe krajowe:

- *Malarstwo, rzeźba i ceramika - wystawa poplenerowa XII Pleneru Artystycznego Krotoszyn 2018, Galeria REFĘKTARZ, Krotoszyński Ośrodek Kultury.*
- *Wystawa prac absolwentów Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu-z okazji 30-lecia powstania kierunków artystycznych na Wydziale Pedagogiczno-Artystycznym w Kaliszu, Galeria Uniwersytecka.*
- *Młodzi Artyści w Kręgach Sztuki. Wystawa grafik Aleksandry Bury i ikon Grzegorza Tomasiaka, Oddział Grafiki im. Pawła Stellera, Muzeum Historii Katowic.*
- *W rzeczy samej. 6. Ogólnopolski Konkurs dla Młodych Artystów imienia Mariana Michałika. Triennale Malarstwa. Częstochowa 2017/2018, Nowe aspekty martwej natury. Sala Gobelinowa.*

- *Grafika/Grafika, wystawa inauguracyjna na nowy rok akademicki 2016/2017 wykładowców i doktorantów Zakładu Grafiki Instytutu Sztuki, Galeria Uniwersytecka, Cieszyn.*

-wystawy zbiorowe krajowe o znaczeniu międzynarodowym:

- *Twórczo dla praw człowieka - VI Międzynarodowe Biennale Plakatu Społeczno-Politycznego w Oświęcimiu, The 6th International Socio-Political Poster Biennale, Międzynarodowy Dom Spotkań Młodzieży w Oświęcimiu.*
- *Twórczo dla praw człowieka, The 6th International Socio-Political Poster Biennale - VI BIENNALE Plakatu Społeczno-Politycznego, Zamek Książ, Oddział galerii BWA, Wałbrzych.*
- *PlakatFest, Międzynarodowy Festiwal, Galeria Antresola ChCK, Chorzów.*
- *Wystawa X edycji Międzynarodowego Pleneru malarstwa Czarny Piec 2017.*
- *ALTERNATYWY 33/2017-VI MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD SZTUKI, GALERIA 33, Ostrów Wielkopolski.*

-wystawy zbiorowe zagraniczne:

- *Ekspozycja/Ausstellung/Exposition, międzynarodowa wystawa malarstwa. Organizator: Stadt Rendsburg, Ville de Vierzon, Powiat Raciborski, Rendsburg, Niemcy.*
- *Zeit-Time-Czas-Amser, wystawa w Soest-mieście powiatowym w zachodniej części Niemiec, w karju związkowym Nadrenia Północna-Westfalia, w rejencji Arnsberg, siedziba powiatu Soest, Niemcy.*
- *Twórczo dla praw człowieka, The 6th International Socio-Political Poster Biennale-VI BIENNALE Plakatu Społeczno-Politycznego w Strasburgu, Galeria North - Europejski Parlament, Strasburg, Francja.*
- *Malarstwo-projekty prac, wystawa prac plastycznych partnerskich szkół (Francji, Niemiec, Czech, Węgier, Walii, Polski, Hiszpanii i Portugalii) Sala wystawienniczo-kulturalna, Rendsburg, Niemcy.*
- *Malarstwo, Dom Polski, Budapeszt, Węgry.*

Prowadzi wykłady i prezentacje wykazując przy tym doświadczenie pedagogiczne.

Przytoczę kilka z nich:

- *Technologia w malarstwie tablicowym - prezentacja. Pracownia technik i technologii malarstwa, Collegium Technikum w Pracowni Interdyscyplinarnej, Cieszyn.*
- *Sztuka próbowania, pisanie... malarstwo i ikony - wykład dotyczący współczesnej technologii ikon. Galeria, Gminna Biblioteka Publiczna, Jejkowice.*

- Matrycowe kody. Wykład z prezentacją prac w ramach zamknięcia wystawy w Galerii Metamorfozy, Warszawa.
- *Zarys dziejów rudzkiego klasztoru na tle postaci, które tworzyły i tworzą historię Górnego Śląska*. Wykład w ramach Nocy w Starym Opactwie, Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach.

Jako kurator wystaw indywidualnych i zbiorowych w Galerii Sztuki w Starym Opactwie w Rudach promuje sztukę o różnym spojrzeniu na świat. Wymienię wybrane spośród niemal 30 zorganizowanych przez dyplomanta:

- *SAKRALNA ARCHITEKTURA DREWNIANA* w akwareli Mariana Bietkowskiego.
- *Pomiędzy miejscami, malarstwo wieloformatowe Magdaleny Gogół.*
- *Malarstwo śląskie i ikonograficzne, br. Piotr Doleżoł OFM.*
- *Cisza. Studenckie Koło Naukowe Fotografii Artystycznej "FOTON".*
- *Studium nieskończoności. Michał Klasik (rzeźba).*
- *Mater Ecclesiae. Grupa Lumen z Krakowa.*
- *HORTUS CONCLUSUS z cyklu KLONY. Prace dra hab. Jarosława Skutnika.*
- *Pasja, Roman Konzal.*
- *Wystawa poplenerowa dzieci i młodzieży w ramach Letniej Akademii Sztuki.*

Dyplomant jest także autorem licznych warsztatów plastycznych. Przeprowadził zajęcia dla uczniów i studentów w ramach programu warsztatów dla dzieci i młodzieży w Pocysterskim Zespole Klasztorno-Pałacowym w Rudach. Zrealizował zajęcia plastyczno-animacyjne oraz plener malarski w Miejskim Ośrodku Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej. Wielokrotnie przeprowadził również warsztaty z malarstwa tablicowego w Galerii Sztuki w Starym Opactwie w Rudach.

Mgr Grzegorz Tomasiak jest także autorem programów:

- *Noc w Starym Opactwie w Rudach*, koordynator programu-organizacja wystaw, wykładów i warsztatów plastycznych.
- *Na cysterskim szlaku*, autorski program warsztatów plastycznych dla dzieci i młodzieży, Pocysterski Zespół Klasztorno-Pałacowy w Rudach.

Grzegorz Tomasiak uczestniczył również w międzynarodowych zajęciach plastycznych w Rendsburgu, międzynarodowych warsztatach plastycznych w Märkischer oraz międzynarodowym Festiwalu Sztuki (warsztaty taneczne, muzyczne i sztuk wizualnych) w Hrabstwie Wrexham w Walii.

Mgr Tomasiak wzbogacił swój dorobek o publikacje tekstów własnych stanowiących teksty do wystaw, na przykład tekst *Ikony* do wystawy *MŁODZI ARTYŚCI W „KREĞACH SZTUKI”*, Oddział Muzeum Historii Katowic, im. Pawła Stellera; tekst zatytułowany *Wymiary kodu w malarstwie tablicowym* - Miejski Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Kuźni Raciborskiej; *Malarstwo ikonowe* - Galeria w Starym Opactwie, Rudy.

Dowodem działalności artystycznej Tomasiaka są publikacje w katalogach:

- VI MIĘDZYNARODOWY PRZEGLĄD SZTUKI-ALTERNATYWNY 33/2017.
- 6. Ogólnopolski Konkurs dla Młodych Artystów im. Mariana Michalika, Częstochowa 2017/2018.
- XI Międzynarodowe Spotkania Artystyczne - International Art. Meeting.
- Katalog 12. Edycja Wystawy interdyscyplinarnej FALA pn.: SZTORM.
- Katalog 25 Biennale Plakatu Polskiego Katowice 2017.

Grzegorz Tomasiak poszerza swoją wiedzę aktywnie uczestnicząc w licznych szkoleniach i kursach:

- VISUAL Basic w Excelu-szkolenie z zakresu Excela, Katowice.
- Kurs CorelDRAW-projeskty marketingowe
- Wprowadzenie do tworzenia stron internetowych
- Tworzenie responsywnych wiadomości e-mail
- Kurs Adobe Premiere Pro
- Grafika rastrowa-kurs grafiki rastrowej na przykładzie Photoshop

Duża aktywność artystyczna i bogate osiągnięcia Tomasiaka sprawiły, że w 2015 roku nominowany został do nagrody starosty raciborskiego Mieszko A.D. 2014 za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej i upowszechniania kultury w kategorii twórczość plastyka, Ośrodek Aquabrax, Szymocice. W roku 2018 ponownie nominowany był do nagrody starosty raciborskiego Mieszko A.D. 2017 za osiągnięcia w dziedzinie kultury, Dom Kultury „STRZECHA” - Racibórz.

W 2019 roku był laureatem Wyróżnienia JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach w kategorii osiągnięcia artystyczne.

Podsumowując aktywność Grzegorza Tomasiaka stwierdzam wielowątkowość płaszczyzn działania i w pełni wykorzystanie wiedzy nabytej w procesie studiowania, jak i otwartość na działania twórcze innych, czego dowodem jest jego działalność jako kuratora wystaw, wykładów, prezentacji. Mimo bardzo konsekwentnie prowadzonej drogi swego rozwoju, mającej korzenie w klasycznym

pisaniu ikon, jest również otwarty na inne media. Prowadzi Galerię Sztuki w Starym Opactwie gdzie organizuje wystawy malarzom, grafikom, fotografikom, rzeźbiarzom. Aktywizuje środowisko lokalne wystawiając artystów z regionu, pokazuje prace plastyczne dzieci w ramach odbywających się w Opactwie warsztatów czy plenerów.

Ocena pracy doktorskiej mgr. Grzegorza Tomasiaka pod tytułem: Zastosowanie kodu dwu i trójwymiarowego w procesie pisania i czytania ikon inspirowanych Księgą Daniela

Zapoznając się z publikacjami zawartymi w katalogach można prześledzić rozwój jak i ścieżki poszukiwań autora. Czytelne założenia zawężone do ikony i kodu nie ograniczają doktoranta w poszukiwaniach plastycznych. Początkowa dominacja ikony powoli ustępuje plastyce kodu (bardzo klarownie można prześledzić proces w dokumentacji). Zasłanianie ikony kodem jest widoczne i udokumentowane. Równoległe z tym procesem plastyka kodu staje się odrębną ścieżką poszukiwań plastycznych. Pojawiają się różne materie tworzące kod. Widzimy malarstwo, płaskorzeźbę, obiekt, pojawia się zespajanie technik. Dokumentacja pozwala prześledzić różne fazy poszukiwań bardziej lub mniej abstrakcyjne prowadzące czasem do zatarcia czytelności kodu, który staje się fragmentem na pracy. Autor w porę reaguje wracając na z góry przyjętą drogę (może czasowo bo efekty były bardzo obiecujące).

Grzegorz Tomasiak Promuje swoje poszukiwania poprzez liczne warsztaty tematyczne, wykłady przybliżając odbiorcom jego koncepcję twórczości.

Ważnym elementem działań w przestrzeni publicznej są wernisaże, na których autor w dostępny sposób objaśnia i prezentuje jak czytać jego prace. Nie ogranicza swej działalności do regionu czy kraju lecz wychodzi ze swoją twórczością poza granice kraju.

Od początku swojej aktywnej działalności na polu sztuki Grzegorz Tomasiak poszukiwał sposobu, aby ikona-kod stanowiły jedno w jego twórczości. Na przestrzeni wielu lat (zaczęło się na poważnie podczas studiowania na raciborskiej PWSZ) zagadnienia te stykały się z różną częstotliwością i w różnych proporcjach.

Fascynacja pisaniem ikon i bardzo ortodoksyjne podejście do tego procesu w początkowym okresie twórczości Grzegorza Tomasiaka nie dopuszczała myśli, aby wprowadzać elementy obrazoburcze dla pisania ikon.

Połączenie nowoczesnej technologii oraz tradycyjnej metody żmudnego pisania ikon wydawało się nie do pogodzenia.

Prace Grzegorza Tomasiaka miały pierwsze skojarzenia z graficznym zauważeniem kodowanej kompozycji czarno-białych kwadratów. Przypuszczam, że mogło to nastąpić z chwilą rozwoju technologii kodowania, do której zmusza nas cywilizacja. Receptorem tego procesu staje się odpowiednio przyłożony do kodu sprzęt. Odkrywanie zakodowanej informacji odbywa się poza percepcją człowieka. Świadomość linii papilarnej kodu, jego indywidualny układ dla każdej pracy (mimo nazwy matryca kojarzonej z powielaniem) jest bardzo bliska oryginalności tworzenia co zauważa Grzegorz Tomasiak.

Proces kodowania jest podobny do pisania ikon poprzez zmuszenie do wykonania i wiedzę niezbędną, aby kod był odczytywalny. Opisany proces tworzenia kodu przez autora jednoznacznie wskazuje na bliskie związki z rozcieraniem gliny czy szukaniem naturalnych pigmentów, z tym że współcześnie zastąpiony został przez programowanie i współpracę z maszynami (frezarka, programy komputerowe). Człowiek jako twórca jest niezbędny (do pewnego momentu), aby w finalnym efekcie powstała bardzo precyzyjna praca. Ułatwienia techniczne ułatwiające wykonanie pracy nie wyzwalały w Grzegorzu Tomasiaku pokusy pominięcia tworzenia manualnego lecz łączą je w całość.

Na uznanie zasługuje fakt, że Grzegorz Tomasiak nie zachłysnął się możliwościami informatycznymi lecz włączył je do tradycyjnego procesu tworzenia zbliżając technologię do narzędzi używanych od stuleci. Rygor jaki sobie narzucił autor widoczny jest w pracach. Pokusa pójścia ścieżkami, które otwierały się w czasie tworzenia była wielka lecz autor w sposób zdyscyplinowany realizował swoje założenia początkowe. W pracy doktorskiej Grzegorza Tomasiaka odkodowanie jego twórczości plastycznej staje się faktem bardziej technicznym co stanowi zaskoczenie dla odbiorcy. Prace uświadamiają przeciętnemu użytkownikowi kodów, że wzory, na które nie zwracał uwagi (a otaczają nas w życiu codziennym) noszą w sobie również estetykę. Ma ona praktyczny wymiar, co niewątpliwie wzbudza refleksje. Banalny na pozór czarno-biały wzór staje się niezbędny i nie może być przypadkowy. Stanowi on zarazem estetyczny jak i praktyczny element. Działa estetycznie jak tkanka plastyczna pisma klinowego Sumerów abstrakcyjnego, nieodgadnionego dla niewtajemniczonych.

Plastyka kodu Grzegorza Tomasiaka nie ogranicza się do funkcji praktycznej. Autor poszukuje, eksperymentuje plastycznie. Używa różnych sposobów wypowiedzi nieoczywistych dla płaskiego skanowania kodu. Pojawiają się reliefy, materia malarska, wykorzystuje różne materiały (pleksi, sklejka). Uzyskany efekt jest nieoczywisty dla odbiorcy. Najpierw ukazuje się praca plastyczna ciekawa, intrygująca. Zostajemy wciągnięci w działania czysto plastyczne, estetyczne, a następnie odkrywamy, że jest dalsza droga. Potrzebny jest kolejny krok obligowany niezbędnym sprzętem,

bez którego dalsze czytanie pracy jest niemożliwe. Niezbędna jest ciekawość, która pobudza aktywność widza. Bez pierwiastka ciekawości prace Grzegorza Tomasiaka odczytywane zostają tylko częściowo. Prace mogą być nieświadomie odczytywane bez kolejnego etapu. Może zatrzymać się na estetyce widocznej w formie plastycznej, namacalnej. Zapoznanie się z instrukcją odczytywania prac Grzegorza Tomasiaka daje odpowiedź na często zadawane pytanie „Co autor chciał przez to powiedzieć?”. Przecież wystarczy zastosować technologie. Paradoksalnie odczytanie zakodowanych treści jest łatwiejsze i szybsze. Trzeba mieć tylko odpowiednią aplikację. Zakodowanie staje się w pracach Grzegorza Tomasiaka pozornym utrudnieniem. Pierwsze wrażenie może spowodować zniechęcenie. Cóż, widzimy kod, z którym spotykamy się w życiu codziennym. Można zadać sobie pytanie czy autor nawiązuje do twórców podnoszących codziennie spotykane przedmioty czy opakowania w handlu do rangi sztuki. Z koncepcji autora wynika, że niekoniecznie. Współcześnie zaś automatycznie sięgamy do narzędzia pozwalającego odczytać ukrytą informację. Współczesne odkrywanie i wejście w wirtualną rzeczywistość dzieje się w większości automatycznie. Pozawizualność prac Grzegorza Tomasiaka wpisuje się w codzienność egzystencji zgrabnie łącząc świat technologii i sztuki. Pierwsze wrażenie widza, który spodziewa się zobaczyć tradycyjnie pisane ikony można by nazwać zdziwieniem (sam tak zareagowałem). Tajemnicze znaki wciągają współczesnego widza żytego z wirtualnym sposobem odkrywania rzeczywistości do działania, z którym spotyka się w grach, instrukcjach obsługi, promocjach.

Zestaw prac Grzegorza Tomasiaka pod tytułem: *Zastosowanie kodu dwu i trójwymiarowego w procesie pisania i czytania ikon inspirowanych Księżką Daniela* oceniam wysoko.

Doktorant konsekwentnie dążył do stworzenia własnego obrazowania. Część praktyczna w postaci powstałych prac artystycznych oraz wnikliwa rozprawa teoretyczna tworzą nierozzerwalną i bardzo spójną całość. Autor udowadnia swą dojrzałość twórczą oraz indywidualność, samodzielność artystyczną. Wykazuje spójność zarówno w poszukiwaniu, doświadczaniu procesu twórczego, jak i znajomości kultury.

Nie zachowuje dla siebie nabytej wiedzy i doświadczenia lecz chętnie dzieli się nimi publicznie.

Konkluzja

Stwierdzam, że osiągnięcia artystyczne jak i cały dorobek twórczy, w szczególności oryginalny w swoim poszukiwaniu poziom pracy doktorskiej poparty pracą teoretyczną, pozwalają mi, zgodnie z artykułem 13 ust. 1 z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych, proponować nadanie stopnia doktora Grzegorzowi Tomasiakowi w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne.

Franek Nies